

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

2 décembre 2010

PROPOSITION DE LOI

**visant à instaurer le sursis dans la procédure
d'imposition d'amendes fiscales
en matière de TVA**

(déposée par MM. Christian Brotcorne
et Joseph George)

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

2 december 2010

WETSVOORSTEL

**teneinde uitstel van betaling mogelijk
te maken in de procedure voor het opleggen
van fiscale geldboeten inzake btw**

(ingediend door de heren Christian Brotcorne
en Joseph George)

RÉSUMÉ

La présente proposition vise à instaurer la possibilité pour le juge du tribunal de première instance de prononcer une mesure de sursis lorsqu'il inflige une amende fiscale dans le domaine de la TVA, comme c'est le cas lorsque le juge correctionnel impose des peines correctionnelles dans le cadre du même contentieux fiscal.

SAMENVATTING

Dit wetsvoorstel strekt ertoe de rechter van de rechtbank van eerste aanleg de mogelijkheid te bieden de betaling van een door hem opgelegde fiscale geldboete inzake btw uit te stellen, zoals de correctionele rechter dat kan nadat hij correctionele straffen heeft opgelegd in het kader van een fiscaal geschil.

N-VA : Nieuw-Vlaamse Alliantie PS : Parti Socialiste MR : Mouvement Réformateur CD&V : Christen-Democratisch en Vlaams sp.a : socialistische partij anders Ecolo-Groen! : Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales — Groen Open Vld : Open Vlaamse liberalen en democraten VB : Vlaams Belang cdH : centre démocrate Humaniste LDD : Lijst Dedecker PP : Parti Populaire	
<i>Abréviations dans la numérotation des publications:</i> DOC 53 0000/000: Document parlementaire de la 53ème législature, suivi du n° de base et du n° consécutif QRVA: Questions et Réponses écrites CRIV: Version Provisoire du Compte Rendu intégral (couverture verte) CRABV: Compte Rendu Analytique (couverture bleue) CRIV: Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes) (PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon) PLEN: Séance plénière COM: Réunion de commission MOT: Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)	<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties:</i> DOC 53 0000/000: Parlementair document van de 53e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer QRVA: Schriftelijke Vragen en Antwoorden CRIV: Voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft) CRABV: Beknopt Verslag (blauwe kaft) CRIV: Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen) (PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft) PLEN: Plenum COM: Commissievergadering MOT: Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)
<i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i> Commandes: Place de la Nation 2 1008 Bruxelles Tél.: 02/ 549 81 60 Fax: 02/549 82 74 www.laChambre.be e-mail: publications@laChambre.be	<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i> Bestellingen: Natieplein 2 1008 Brussel Tel.: 02/ 549 81 60 Fax: 02/549 82 74 www.deKamer.be e-mail: publicaties@deKamer.be

DÉVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

La présente proposition de loi reprend le texte de la proposition de loi DOC 52 1672/001.

La Cour constitutionnelle, dans son arrêt du 6 novembre 2008 n° 157/2008, a dénoncé une violation des articles 10 et 11 de la Constitution, cumulée à une violation de l'article 6, § 1er, de la Convention de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales du 13 mai 1955 (ci-après CEDH), en matière de contentieux relatif à la TVA.

En effet, lorsque le tribunal correctionnel inflige une amende pénale en vertu des articles 73 et suivants du Code de la TVA, il peut modaliser sa peine en l'assortissant d'un sursis, comme toutes les juridictions pénales belges.

Le sursis participe d'une logique d'individualisation et d'humanisation de la peine. Sa pertinence dans notre ordre juridique ne doit plus être démontrée.

En outre, cette mesure est, bien évidemment, une mesure de faveur — dite de “la dernière chance” — accordée à la personne qui a violé lesdits articles du Code de la TVA.

Cependant, dans le cadre du contentieux fiscal de la TVA, les articles 70 et suivants du même Code prévoient aussi la possibilité d'infliger des amendes fiscales — non pénales — à celui qui aurait commis des irrégularités.

Comme ces amendes fiscales relèvent de la compétence du tribunal de première instance et pas d'une juridiction correctionnelle, ce tribunal ne peut pas infliger de mesure de sursis.

La Cour constitutionnelle a estimé que pareille situation était discriminatoire et, partant, violait la Constitution ainsi que la CEDH.

L'arrêt mentionne que, au sens de la jurisprudence autonome de la CEDH, les amendes fiscales dont il est question dans la présente proposition peuvent être qualifiées de “pénales”, vu qu'elles ont pour objet de prévenir et de sanctionner les infractions commises par tous les redevables¹. Ce contentieux tombe donc sous le champ d'application de l'article 6 de la CEDH.

¹ Point B.3.2. de l'arrêt mentionné.

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Dit wetvoorstel neemt de tekst over van wetsvoorstel DOC 52 1672/001.

In zijn arrest nr. 157/2008 van 6 november 2008 heeft het Grondwettelijk Hof een schending aan de kaak gesteld van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, alsook van artikel 6, § 1, van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden van 13 mei 1955 (hierna EVRM genoemd), inzake btw-geschillen.

Wanneer de correctionele rechtbank een strafrechtelijke geldboete oplegt krachtens de artikelen 73 en volgende van het Btw-Wetboek, kan de rechter de straf immers enigszins milderen door ze uit te stellen, zoals alle Belgische strafrechten dat kunnen.

Het uitstel is ingebed in het streven naar het individualiseren en het humaniseren van de straf. De relevantie ervan staat in ons rechtstelsel niet langer ter discussie.

Het spreekt vanzelf dat die maatregel een gunstmaatregel is; het gaat om de zogenaamde “laatste kans” die wordt geboden aan een persoon die de voormelde artikelen van het Btw-Wetboek heeft overtreden.

Daar staat evenwel tegenover dat de artikelen 70 en volgende van het Btw-Wetboek in het kader van de btw-geschillen tevens voorzien in de mogelijkheid om (niet-strafrechtelijke) fiscale geldboeten op te leggen aan wie onregelmatigheden heeft begaan.

Aangezien die fiscale geldboeten ressorteren onder de bevoegdheid van de rechtbank van eerste aanleg, en niet onder die van een correctionele rechtbank, kan die rechtbank geen uitstel verlenen.

Het Grondwettelijk Hof heeft geoordeeld dat die situatie tot ongelijke behandeling leidt, en dus een schending inhoudt van de Grondwet en van het EVRM.

Uit het arrest blijkt dat de fiscale geldboeten waarvan in dit wetsvoorstel sprake is, krachtens de autonome rechtsopvatting van het EVRM als “strafrechtelijk” mogen worden beschouwd, aangezien ze beogen de “inbreuken begaan door alle belastingschuldigen (...) te voorkomen en te bestraffen”¹. Die geschillen ressorteren derhalve onder het toepassingsveld van artikel 6 van het

¹ Punt B.3.2. van voormeld arrest.

Vu ce caractère “pénal”, il n’est pas compréhensible qu’une mesure de sursis ne puisse être proposée aux personnes auxquelles une amende fiscale est infligée.

Le législateur doit dès lors modifier la législation afin de permettre au juge de prononcer une mesure de sursis à l’exécution de l’amende, ce qui supprimerait la discrimination relevée par la Cour.

Pour ce faire, les auteurs se sont inspirés de l’article 1er*quater* de la loi du 30 juin 1971 relative aux amendes administratives applicables en cas d’infraction à certaines lois sociales et de l’article 157, § 1er, de la loi coordonnée du 14 juillet 1994 relative à l’assurance obligatoire soins de santé et indemnités.

Ces dispositions comprennent l’instauration d’un sursis en matière d’amende administrative dans d’autres secteurs. Un nouvel article 71/1 du Code de la TVA va désormais le permettre dans le contentieux étudié ici. En outre, la présente proposition instaure un délai d’épreuve de trois ans et précise les cas de révocation du sursis en cas de récidive pendant ce délai.

Christian BROTCORNE (cdH)
Joseph GEORGE (cdH)

EVRM. Gezien de “strafrechtelijke” aard van de straf, is het ondenkbaar dat voor fiscale geldboeten geen uitstel zou kunnen worden verleend.

De wetgever moet de wetgeving dan ook zo wijzigen dat de rechter in staat wordt gesteld een maatregel van uitstel van de tenuitvoerlegging van de betaling van de geldboete uit te spreken, wat de door het Hof vastgestelde discriminatie zou wegwerken.

De indieners van dit wetsvoorstel hebben daartoe inspiratie geput uit artikel 1^{quater} van de wet van 30 juni 1971 betreffende de administratieve geldboeten toepasselijk in geval van inbreuk op sommige sociale wetten, alsmede uit artikel 157, § 1, van de gecoördineerde wet van 14 juli 1994 betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen.

Die artikelen voorzien in de mogelijkheid de tenuitvoerlegging van de administratieve geldboete in andere sectoren uit te stellen. In het vraagstuk dat dit wetsvoorstel behandelt, zal dat voortaan kunnen doordat een nieuw artikel 71/1 wordt ingevoegd in het Wetboek over de belasting van de toegevoegde waarde. Voorts voorziet dit wetsvoorstel in een proefperiode van drie jaar en vermeldt het de gevallen waarin het uitstel, bij herhaling binnen die termijn, kan of zal worden herroepen.

PROPOSITION DE LOI**Article 1er**

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Art. 2

Dans le Code de la taxe sur la valeur ajoutée est inséré un article 71/1, rédigé comme suit:

“Art. 71/1. Lorsque le juge inflige une amende au sens de la présente section, il peut accorder, en tout ou en partie, le sursis à l'exécution de son paiement.

Le sursis n'est accordé que si l'auteur de l'infraction n'a pas été condamné au paiement d'une amende, au sens de la présente section, pendant une période de trois ans précédant la date de la commission de l'infraction dont le juge est saisi.

Le sursis vaut pendant un délai d'épreuve de trois ans. Il commence à courir à partir du prononcé du jugement.

Le sursis est révoqué de plein droit lorsqu'une nouvelle infraction de même gravité, ou de gravité supérieure, est commise pendant le délai d'épreuve et que cette nouvelle infraction entraîne une décision infligeant une nouvelle amende, au sens de la présente section.

Le sursis peut être révoqué lorsqu'une nouvelle infraction, de gravité inférieure, est commise pendant le délai d'épreuve et que cette nouvelle infraction entraîne une décision infligeant une nouvelle amende, au sens de la présente section.

Le sursis est révoqué par la même décision que celle qui inflige l'amende pour une nouvelle infraction commise pendant le délai d'épreuve.

WETSVOORSTEL**Artikel 1**

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2

In het Wetboek over de belasting van de toegevoegde waarde wordt een artikel 71/1 ingevoegd, luidend als volgt:

“Art. 71/1. Wanneer de rechter een geldboete als bedoeld in artikel 70 van deze Afdeling oplegt, kan hij geheel of gedeeltelijk uitstel van de tenuitvoerlegging van de betaling ervan verlenen.

Het uitstel wordt verleend mits de persoon die de overtreding heeft begaan, niet in de betaling van een geldboete als bedoeld in artikel 70 van deze Afdeling is veroordeeld gedurende een periode van drie jaar voorafgaand aan de datum van de overtreding naar aanleiding waarvan een betwisting bij de rechter ahangig is gemaakt.

Het uitstel geldt voor een proefperiode van drie jaar, die ingaat op de datum van het vonnis.

Het uitstel wordt van rechtswege herroepen wanneer een even ernstige of ernstigere overtreding gedurende de proefperiode wordt begaan en die nieuwe overtreding leidt tot een beslissing waarbij een nieuwe geldboete als bedoeld in artikel 70 van deze Afdeling wordt opgelegd.

Het uitstel kan van rechtswege worden herroepen wanneer een minder ernstige overtreding gedurende de proefperiode wordt begaan en die nieuwe overtreding leidt tot een beslissing waarbij een nieuwe geldboete als bedoeld in artikel 70 van deze Afdeling wordt opgelegd.

Het uitstel wordt herroepen in dezelfde beslissing als die waarin de geldboete voor een nieuwe overtreding gedurende de proefperiode wordt opgelegd.

Afin de déterminer le niveau de l'infraction, les montants maximums des amendes doivent être comparés.

L'amende, dont le paiement devient exécutoire en raison de la révocation du sursis, est cumulée sans limite avec celle infligée du chef de la nouvelle infraction.”.

7 juillet 2010

Christian BROTCORNE (cdH)
Joseph GEORGE (cdH)

Om de ernst van de overtreding te bepalen, dienen de respectieve maximumbedragen van de geldboeten te worden vergeleken.

De geldboete, waarvan de betaling uitvoerbaar wordt door de herroeping van het uitstel, wordt zonder beperking samengevoegd met die welke wordt opgelegd voor de nieuwe overtreding.”.

7 juli 2010